

Valsts bioloģijas olimpiāde 28.01.2002**11.-12. klase.****1. Kas ir aglutinīns?**

- A. Gremošanas ferments
- B. Aminoskābe
- C. Asinsplazmas antivielas, kas ierosina eritrocītu salīpšanu.
- D. Aminoskābes glutamīna atvasinājums
- E. Skrimšļaudu limviela

2. Kas ir akromegālija?

- A. Bailes no augstuma
- B. Slimība, ko rada hipofīzes darbības traucējums
- C. Priekšlaicīga dzimumnobriešana
- D. Dalīšanās vārpstas veidošanās traucējumi
- E. Aksonu palielināšanās

3. Kurš ir RNS triplets?

- A. ATP
- B. TTA
- C. ADP
- D. CAC
- E. ATG

4. Kas ir translācija?

- A. Olbaltumvielas sintēzes stadija
- B. Gēnu plūsma hromosomā
- C. Barības vielu uzsūkšanās tievajā zarnā
- D. Informācijas pārrakstīšana no DNS pavediena par RNS pavedienu
- E. Orgānu pārstādīšana

5. Kas ir mutagēni?

- A. Gēni, kas rada mutācijas
- B. Vides faktori, kas rada mutācijas
- C. Gēni, kuros ir notikušas mutācijas
- D. Daudzu gēnu kopums
- E. Gēni, kuri nonākuši homologajā hromosomā krosingovera rezultātā.

6. Cik primārās struktūras var būt polipeptīdam, kas sastāv no 10 aminoskābju atlikumiem, ja tā veidošanā var piedalīties visas 20 dabiskās aminoskābes?

- A. 10 000 000 000 000
- B. 10
- C. 200
- D. 40 000
- E. 100 000 000 000 000 000 000

7. Kas ir zoosporas?

- A. Dzīvnieku veidotās sporas
- B. Baktēriju neaktīvās stadijas
- C. Vicainas aļģu un sēņu šūnas, kas vairojas veģetatīvi
- D. Dzīvnieku iekšēju parazitāru neaktīvās stadijas
- E. Korāļu attīstības stadija

8. Kas ir endēms?

- A. Entodermas veidojums
- B. Iekšējs parazīts
- C. Sirds slimība
- D. Iekšējo orgānu pārbaudes metode
- E. Organisms, kas sastopams tikai noteiktā ģeogrāfiskajā apgabalā.

9. Kad tika izveidots Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāts?

- A. 1975. gadā
- B. 2001. gadā
- C. 1997. gadā
- D. 1957. gadā
- E. 1980. gadā

10. Cik Latvijā ir Dabas parku?

- A. 4
- B. 22
- C. 98
- D. 55
- E. 221

11. Kuram no nosauktajiem Latvijas dižkokiem ir lielākais apkārtmērs?

- A. Valdemārpils Elku liepa
- B. Zilēnu osis

C. Allu dižpriede**D. Īves dižegle****E. Jaunošu vīksna****12. Kurš no dotajiem ir šķirnes nosaukums?**

- A. *Artemisia dranunculus sativa*
- B. *Arnica montana*
- C. *Angelica archangelica*
- D. 'Albifloss'
- E. *Achemilla xanthoclora* sin. *Alchimella vulgaris*

13. Kā iegūst melno tēju?

- A. Sagraudējot jebkuru ikdienā lietojamo tēju
- B. Sagraudējot zaļo tēju
- C. Tējaskrūma lapas pirms kaltēšanas fermentējot
- D. Ievācot tējaskrūma lapas vēlu rudenī
- E. Pievienojot tējaskrūma lapām pārtikas krāsvielas

14. Kurus parazītus nevar iegūt ēdnīcas apmeklētāji, ja pavārs neievēro personīgo higiēnu?

- A. Spalīši
- B. Cērmes
- C. Dizentērijas izraisītāji
- D. Salmonellas
- E. Vērša lenteni

15. Kuram no nosauktajiem dzīvniekiem ir visvairāk attīstības stadiju?

- A. Lielais nātru raibenis
- B. Aknu fasciola jeb trematode
- C. Cūkas lentenis
- D. Cilvēka cērme
- E. Virtuves prusaks

16. Kuras baktērijas oksidē amonija jonus (NH_4^+) līdz nitrātijoniem (NO_3^-), iegūstot sev nepieciešamo enerģiju?

- A. Nitrificētāj baktērijas
- B. Denitrificētāj baktērijas
- C. Gumij baktērijas
- D. Amonificētāj baktērijas
- E. Sēra baktērijas

17. Kurš apgalvojums par parazītiem nav pareizs?

- A. Visi parazīti patstāvīgi vai īslaicīgi dzīvo citos organismos vai uz tiem
- B. Visi parazīti pārtiek no organiskajām vielām
- C. Visi parazīti ir patogēni
- D. Katram parazītam ir noteikti saimnieki
- E. Parazītiem bieži vērojama atsevišķu ķermeņa daļu deģenerācija

18. Kura struktūra nav pareizi sapārota ar atbilstošu audu sistēmu?

- A. Spurgaliņas - segaudi
- B. Traheīdas - vadaudi
- C. Atvārsnīšu slēdzējšūnas - segaudi
- D. Čauganā parenhīma - pamataudi
- E. Pavadītājšūnas - izdalītājadi

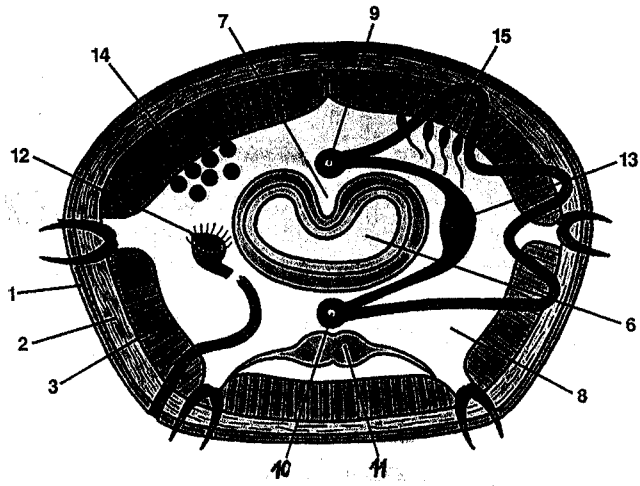
19. Kādas pārmaiņas muskuļu noguruma laikā notiek skeleta muskuļšūnu citoplazmā?

- A. ATF daudzuma palielināšanās
- B. Pienskābes daudzuma samazināšanās
- C. Kalcija karbonāta veidošanās
- D. Keratīna fosfāta daudzuma palielināšanās
- E. Ūdeņraža jonu koncentrācijas palielināšanās un glikogēna daudzuma samazināšanās

20. Pie kāda tipa pieder dzīvnieks, kura šķērsgriezums redzams 1. attēlā?

Pierakstiet atbilstošos ciparus pie paskaidrojumiem!

- Kutikula.....
- Gredzeniskā muskulatūra .....
- Gareniskā muskulatūra .....
- Vēdera nervu stiegra .....
- Vidusszarnas dobums .....
- Metanefrīdijs .....
- Asinsvads .....
- Celoms jeb sekundārais ķermeņa dobums .....

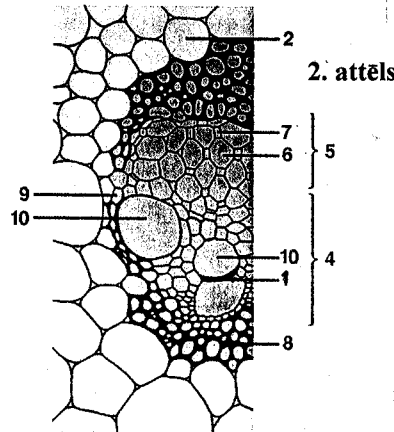

1. attēls

21. 2. attēlā redzams kukurūzas stublāja šķērsgriezuma fragments.

Pierakstiet atbilstošos ciparus pie paskaidrojumiem!

- Parenhīmas šūnas .....
- Ksilēma .....
- Floēma .....
- Sietstobri .....
- Pavadītājšūnas .....
- Kūlīša apvalks .....
- Trahejas dobums .....
- Gaisa dobums .....

2. attēls

Pie kādas klases pieder kukurūza?

22. Kā sauc 3. attēlā redzamos augus?

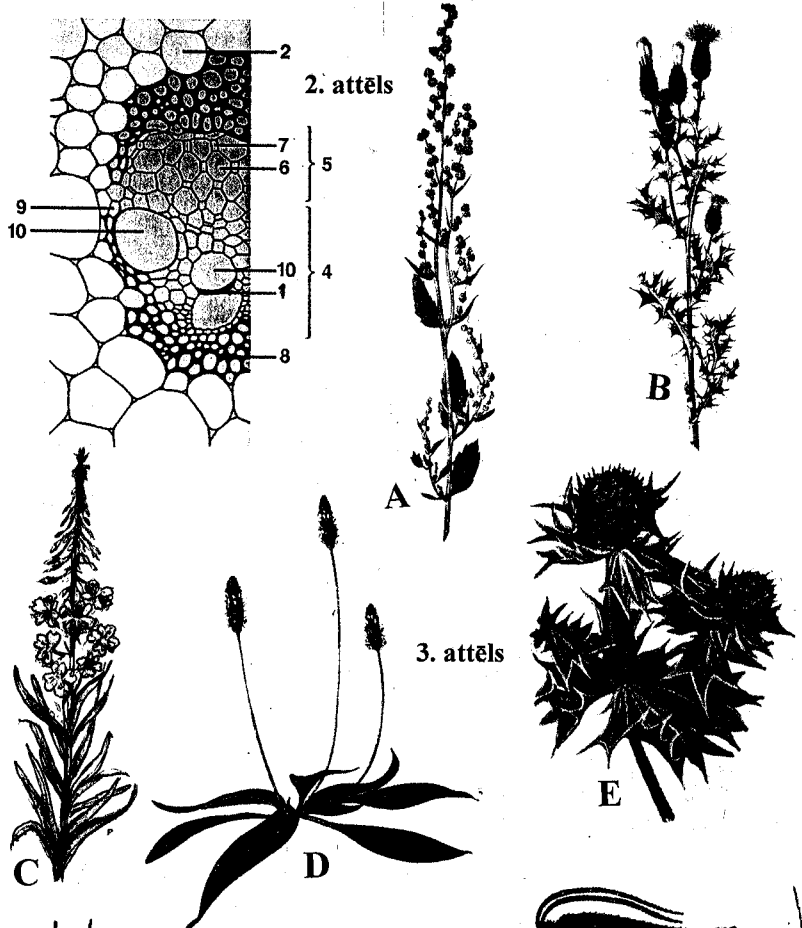
- A. ....
- B. ....
- C. ....
- D. ....
- E. ....

Kuri no tiem pieder pie vienas dzimtas?

Kurš no šiem augiem ir raksturots dotajā aprakstā?

Kurš no šiem augiem Latvijā ir reti sastopams?

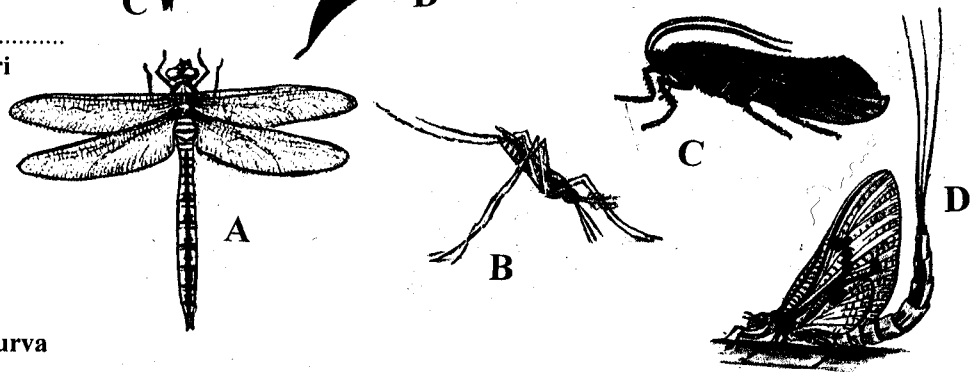
Apraksts. Stumbrs stāvs, lapas pamīšus, lancetiskas, smailas, sēdošas. Ziedi skrajā ķekarā. $\oplus \ominus$ $Ca_4Co_4A_8G_4$

3. attēls

23. Kā sauc 4. attēlā redzamos kukaiņus? Kuri kāpuri vai kūniņas viņiem pieder (norādiet numuru)?

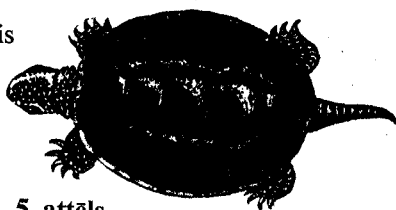
- A. .... Nr. ....
- B. .... Nr. ....
- C. .... Nr. ....
- D. .... Nr. ....

4. attēls

24. Kuri apgalvojumi par 5. attēlā redzamo purva dzīvnieku ir pareizi?

- A. Oldzīvdzemdētājs
- B. Āda sausa, klāta ar ragvielas zvīņām
- C. Divi asinsrites loki
- D. Pie mums dodas ziemas gulā
- E. Elpo ar plaušām
- F. Nevar aizvērt acis
- G. Hermafrodīts

5. attēls

